

ZBORNÍK MÚZEUM
SLOVENSKEHO ANDREJA
NÁRODNÉHO KMEŤA
MÚZEA V MARTINE

ANNALES
MUSEI
NATIONALIS
SLOVACI

ROČNÍK
XIV – 2017

KMETIANUM

VYDALO SLOVENSKE NÁRODNÉ MÚZEUM

OBSAH

Úvodom (<i>Bendík, Andrej</i>).....	5
Introduction (<i>Bendík, Andrej</i>).....	16
Spoločenské vedy	
<i>Both, Marek – Zachar, Tomáš</i> : Príspevok k osídleniu Turca v dobe kamennej	20
<i>Nevizánsky, Gabriel – Šalkovský, Peter – Zachar, Tomáš</i> : Archeologický výskum v Slovenskom Pravne. Príspevok k poznaniu metalurgie medi v období eneolitu	37
<i>Benediková, Lucia – Tirpák, Ján</i> : Predmety z bieleho kovu z Plešovice pri Blatnici	48
<i>Bendík, Andrej</i> : Revízia nápisov z jaskýň Remová, Mažarná a Lôm vo Veľkej Fatre	59
<i>Ruttkay, Juraj</i> : Umelecké školstvo v Žilinskom samosprávnom kraji s dôrazom na his- tóriu hudobného školstva v Martine a vo Vrútkach	78
<i>Zelinová, Hana – Straka, Michal</i> : Osobnosti Františka Šmakala a Ivy Šmakalovej	105
Prírodné vedy	
<i>Kliment, Ján – Očka, Stanislav</i> : Príspevok k poznaniu rozšírenia nepôvodných druhov cievnatých rastlín v Národnom parku Veľká Fatra	115
<i>Očka, Stanislav – Bernátová, Dana</i> : Vresoviská v podhorí pohoria Žiar na juhozápad- nom okraji Turčianskej kotliny	131
<i>Kučera, Peter</i> : Doplnky k údajom o rozšírení niektorých cievnatých rastlín Veľkej Fatre z okolia Dulíc	145
<i>Škovirová, Katarína – Tomčík, Róbert</i> : Aktuálne poznatky o fragmentoch mokrad'ovej vegetácie Silavy v intraviláne Martina	155
<i>Žiak, Matej</i> : Pošvatky (Plecoptera) povodia Blatnického potoka (Národný park Veľká Fatra)	168
<i>Straka, Vladimír</i> : Nové invázne druhy hmyzu v začínajúcom miléniu v Turčianskej kotlině a priľahlých pohoriach	176
<i>Hlôška, Ladislav – Astaloš, Boris</i> : Drobné zemné cicavce (Eulipotyphla, Rodentia) mestskej zelene mesta Martin	184
Recenzie	
<i>Hlôška, Ladislav</i> : Príroda Turca – inovatívny expozičný počín	206
Správy	
<i>Bendík, Andrej</i> : Z činnosti SNM v Martine – Múzea Andreja Kmeťa v rokoch 2014 – 2016	209
<i>Bendík, Andrej</i> : From activities of the SNM in Martin – the Musuem of Andrej Kmet' in 2014 – 2016	219
<i>Škovirová, Katarína</i> : Dokument o počiatku budovania rybníkov v Mošovciach	226
<i>Pet'ová, Anna</i> : Izabela Textorisová a jej knižná pozostalosť v zbierkach SNM v Martine	235
<i>Bendík, Andrej</i> : Nové jaskyne vo Veľkej Fatre – správa z výskumu	240
<i>Tomčík, Róbert</i> : Vzácne a chránené huby v meste Martin a blízkom okolí	248
Jubileá	
<i>Halmová, Mária</i> : Ema Goldpergerová, prvá kustódka národopisných zbierok Slovenského národného múzea (1907 – 1917). 100. výročie úmrtia	251

REVÍZIA NÁPISOV Z JASKÝŇ REMOVÁ, MAŽARNÁ A LÔM VO VEĽKEJ FATRE

ANDREJ BENDÍK

*Slovenské národné múzeum v Martine – Múzeum Andreja Kmeťa, Ul. A. Kmeťa 20,
036 01 Martin; e-mail: andrej.bendik@snm.sk*

Bendík, A., 2017. Review of the inscription from Remová cave, Mažarná cave and Lôm cave in the Veľká Fatra Mts.

Abstract: *this paper deals with the review of historical inscriptions in the Remová, Mažarná and Lôm caves situated on the slopes of the Tlstá and Plešovica peaks in Gaderská dolina in the Veľká Fatra Mts. The inscriptions represent the testimony of visitors to the caves from various social classes dating from the 17th century to the 20th century. We can often find the names of visitors who were the first to carry out research work in caves, contributing to the knowledge and spread of knowledge, particularly in relation to paleontology and archaeology within Slovakia.*

Keywords: *Veľká Fatra Mts., caves, cave research, inscription in caves.*

Úvod

Nápisy (podpisy) návštevníkov sa vyskytujú v jaskyniach pomerne často, pričom je však diskutabilné, čo hodnotiť pod pojmom historické nápisy a čo už ako vandalizmus. Nie je stanovené, od akého obdobia, alebo akého významu sa považuje nápis za historický. Otázne je aj to, či nápisy známych osôb (šľachtic, zeman, náboženské osoby, básnici), aj keď len z nedávnej doby, možno považovať za historické, alebo im prideliť nelichotivý prívlastok. V tomto príspevku je snaha sumarizovať známe nápisy z jaskýň v Gaderskej doline bez toho, aby sme hodnotili mieru etických hodnôt podpísaných osôb.

V jednej z kroník, ktorá je vo vlastníctve Evanjelického farského úradu v Blatnici, sa dochoval 25-stranový opis prírody a histórie okolia Blatnice od Ondreja (Andreja) Chorvátha (Bendík, 2011). Tento opis má v kronike pomenovanie „Cenné zápisy z histórie cirkevného zboru v Blatnici ako aj z histórie obce Blatnica, blatnického zámku, a celého okolia Blatnice“ (takto nazvaný v roku 1966), zatiaľ čo pôvodný názov je „Archaeologicko – historické pamätnosti okolja Blatnického“. V samotnom opise sa spomínajú dve jaskyne, a to jaskyňa Remová a jaskyňa Lôm.

Jaskyňa Remová

Jaskyňa Remová sa nachádza vo východnom svahu Plešovice, nad Gaderskou dolinou, v nevýraznom skalnom žľabe, pod skalnou stenou (obr. 1). Jaskyňa mala pôvodne jeden vchod, pričom pravdepodobne výkopovými prácami Karola Silnického v roku